

- Neve?
- Gordon Zsigmond.
- Illetősége?
- Budapesti lakos.
- Vallása?

Kondor Vilmos 3

Gordon sóhajtott, és noha tudta, hogy a kérdést előbb vagy utóbb felteszik neki, hirtelenjében nem tudta rá a választ.

MAGDA, A BESTIÁLIS NÉPSZÍNHÁZ UTCAI MINDENES

- Vallása?
- Nos... – kezdte Gordon.
- Megkeresztelték?
- Meg – felelte Gordon némi töprengés után.
- Hol?

Gordon majdnem rávágta, hogy „templomban”, de nem akarta feszíteni a húrt. – A terézvárosi Szent Terézben.

– Vallása római katolikus – érkezett a summás válasz.

Gordon csak azért nem kötözködött, mert a vele szemben álló két börtönőr egyike úgy nézett ki, mint akit mindjárt megüt a guta. A nagybajsú férfi láthatóan nem kedvelte őt, és Gordont ugyan nem ambicionálta, hogy elnyerje egy börtönőr szimpátiáját, mégsem akart rosszat neki. Nehezen küzdötte le a börtönőrökkel szembeni ellenérzését, mert meggyőződéssel vallotta: az emberek maguktól választják ezt a foglalkozást, és ez minimum gyanúra, de legtöbb esetben ellenszenvre adhat okot.

- Foglalkozása? – érkezett az újabb kérdés.
- Újságíró Az Estnél.
- Mit tud előadni az ügyről?
- Melyik ügyről?

Valaki felhorkant a teremben. Gordon körbepillantott, hogy kitől származhat a felháborodott hang. Igazán nem azért jött a Markó utcába, hogy kellemetlenkedjen, és ezt Nádasnak többször is kifejtette előző este az Intim-bárban az Akácfa és a Dohány utca sarkán. Nádas a lelkére kötötte, hogy ne csináljon „parádét”, és emberelje meg magát, mert Tamás bíró nem szereti a keckeckedést. Gordon megnyugtatta Nádaszt, hogy esze ágában sincs keckeckedni, ő is látta már, hogy Tamás bíró mennyire ki tud jönni a sodrából. Azt is megjegyezte Nádasnak, hogy véleménye szerint a bíró csak szerepet játszik, mire Nádas tromfolt, hogy igenis Tamás bíró komolyan gondolja, amikor mérges és kiabál, majd beletunkolta a kenyérbelet a harcsapaprikásba, és szemében könnyek ültek.

- Mint a Band kenyere... – sóhajtott. – Emlékszel a Band kenyérére?

– Nem – vallotta be Gordon. Rémllett neki egy pék valahol a Vásárcsarnokban, ahová az apja néha elküldte kenyérért, de tudta, hogy nem érdemes belemenni a Band-kenyér kérdésébe, mert Nádas órákig képes áradozni a rég bezárt pékségről (állítólag az első Pestre bevonuló román hadosztály parancsnoka 4 a külügyminisztérium helyett a Bandhoz küldte adjutánsát), akár ivott előtte, akár nem, és Gordon biztos volt abban, hogy érzelmes beszámolóját többször is megszakítaná hatalmas, lepedőszerű zsebkendőjének színpadias lobogtatásával, amelybe aztán őszinte könnyeket törölne.

– Namost, a Band kenyere, tudod... – kezdte Nádas, de ekkor a bár színpadára perdült egy pirospozsgás, ropogós arcú fiatalember, és nekiállt a Traviatát énekelni, a bár tulajdonosa, Arany János pedig valamiért úgy találta, hogy az úri közönség erre kíváncsi, nem a Trocadero táncosait megszegyenítő lábú és tánctudású kis nőre, ezért hagyta, hadd énekeljen a lánnglelkű fiatalember. A bár úri közönsége méltányolta az előadást, és még a bal kettes páholyban ülő pár is abbahagyta a veszekedést, ahogyan Nádas is a paprikás zaftjának tunkolását, igaz, ő azért, hogy nemtetszésének adjon hangot: híresen nem szerette a hangoskodást. Gordon előszedett egy cigarettát, és a fiút hallva azon tűnődött, hogy most rögtön menjen-e, vagy előbb rendeljen egy sört, amit ha nem is iszik meg, a pincérnek azért még szólhat, hogy legalább a Traviatát ne.

Most is az opera hangjai bukkantak elő az előző este emlékfoszlányai közül, és Gordon végigfuttatta a szemét a padosorokon, hogy ki horkanhatott fel. Nádas Sándor frissen borotvált arcán enyhe aggodalommal ült a vádlottak padján, a másik oldalon két börtönőr fogta közre a két magánvádlót, a padosorok közt meg egy gombostűt sem lehetett volna leejteni, vagy ha igen, hát akkor lehajolni nem lehetett volna érte, annyian voltak: mindenki látni akarta, mit csinál Nádas az új perében. Nádas Sándor meg az ő perei kiváló szórakozást nyújtottak, bár a szerkesztő maga soha nem akart cirkuszt csinálni, ám a legtöbbször mégis az lett belőle.

Gordon a hallgatóság közt megpillantotta Meskó Zoltánt, a *Társadalmunk* című revorverlap kiadóját, Zsolt Bélát, Lázár Miklóst, Vogel Jenőt, sok más zszurnalisztát a legkülönbözőbb lapoktól, és még Tábori Kornél is megjelent fehér szalmakalapjában, valamint rajtuk kívül sok, félig ismerős arc, akik a körúti kávéházakban szoktak lebzselni, illetve a kibickirály, Somogyi Bogyó is ott ült bávatagon az ablak mellett, és Gordon ezt kifejezetten megtisztelőnek tartotta. Bogyó figyelmére kevesen voltak érdemesek a kártyaasztalon kívül, és azon kevesek vagy nagymellű kóristalányok voltak, vagy bírósági végrehajtók.

Gordon végül a bíró felé fordult. Tamás bíró gyér, őszes haja feldúltan állt a feje tetején, szemüvege mögül villogott haragos tekintete, jobb kezét ökölbe szorította, bal kezével pedig egy Omega postairónt szorongatott. Gordon

csak remélni tudta, hogy nem roppantja össze a tollat, mert sokan kerültek már kórházba az Omega szétpattanó üvegszilánkjai miatt, vett hát gyorsan egy mély levegőt, és a bíró felé hajolt:

– Bíró úr...

Vogel Jenő, a *Magyarország* bűnügyi tudósítója hangtalanul formálta feléje a szavakat, miközben a fejét rázta: „Nagyságos úr...”

– Bíró úr – ismételte Gordon –, egészen pontosan miért is vagyok itt?

A tárgyalóteremben hirtelen olyan csend lett, mint amikor a légiósokat a sivatag túlsó végén álló garnizonba szállító karaván nem sokkal dél után megtorpan egy homokdűne tetején, mert a legelöl haladó tevének valami az eszébe jutott.

– Mert beidéztem! – döngött a bíró hangja, majd nyomatéku oklélval az asztalra csapott. – És hol van a sértettek ügyvédje?

A sértettek csak vonogatták a vállukat, méghozzá egyszerre, ami nem utolsó sorban a kettejüket összekötő bilincsnek volt köszönhető.

– Nem tudják?

Alig észrevehető fejrázás.

– Akkor kezdjük el nélküle – zárta le az ügyet a bíró, majd kérdőn Gordonra nézett, mintha nem tudná, ki ő és mit keres ott.

– Tudom, hogy beidézett, bíró úr, de mielőtt tanúvallomást teszek, szeretném pontosan ismerni az ügy... – Gordon elhallgatott egy pillanatra – természetét. Elvégre ez nem egy tyúkpör. Hanem egy ember jó hírve forog kockán. Sőt – emelte fel egy kicsit a kezét –, ha jól értem, akkor három ember becsülete. Valamilyen formában.

– Kérem, tisztelt bíróság, ez hallatlan! – csattant fel egy éles női hang az ajtóból. A közönség halkán susmorogni kezdett, aztán a tömeg szétnyílt, hogy odaengedje a hang tulajdonosát a pulpitussal szemben álló padokhoz.

– És maga kicsoda? – bömbölte a bíró.

– Dr. Drégelyvári-Süle Böbe! – vágta rá az apró termetű kis nő, akit egy film-szerep meghallgatása során a segédrendező tűzrőlpattantnak hívott volna, de Gordon egyszerűen izgágának talált, és vele együtt a bíró is.

– Hogy mit csinál? – kérdezte a bíró hunyorogva, és Gordon remélte, hogy rajta kívül más is észreveszi az idősödő férfi jobb szemhéjának rángását.

– Nagyságos bíró úr, dr. Drégelyvári-Süle...

– Nem a nevét kérdeztem, hanem hogy mit csinál.

– Nagyságos bíró úr, én képviselem a magánvádát az ügyben.

– Melyik ügyben? – vette fel a bíró a szemüvegét.

– Ebben, kérem.

– Maga az... – kereste a bíró a szót, és most már pisszegni sem kellett az érkezőknek, mert mindenki figyelt. Tudták, hogy ennél jobban szórakozni ezen

a délelőttön Pesten sehol máshol nem lehet. Gordon a szeme sarkából meglátott két léhűtőt, akik a lovin a bejárattól balra eső bokorrengeteg mellett szoktak fogadásokat kötni. Most is egyezményes jeleket használva gyűjtötték be a téteket, de hogy mire, azt még nem tudta.

6 – Én képviselem a magánvádat – közölte hetykén a nő, akin kiváló szabású és méret után készült zöld kosztüm volt, alatta kanárisárga blúz, amelynek fodros vége kilógott a kosztümkabát ujjából, fejébe stüszikalapot nyomott (talán mert Gombaszögi Ella viselt hasonlót Schön Tóni szerepében az *Egy csók és más semmiben*), haját gondosan ondolálta, szája csókos volt, tekintete eltökélt, akár az elsőbálozónak, aki úgy döntött, hogy lopott csók nélkül márpedig nem megy haza, még ha az egyik pikkolótól kell is ellopnia. – Mert maga micsoda? – érdeklődött a bíró vészjósloán civilizált hangon.

– Ügyvédnő vagyok, kérem.

– Egyetemet végzett?

– Hogyne, kérem, nagyságos bíró úr! A Pázmány Péter Tudományegyetemet! – közölte indignáltan az ügyvédnő stüszikalapja alól. A közönség soraiban hangos sugdolózás kezdődött, amin Gordon nem különösebben csodálkozott, hiszen még Amerikában sem volt mindennapos egy ügyvédnő, Pesten meg a filmeket és a színházi előadásokat leszámítva még ritkábbnak számított. Gordon megigazította a nyakkendőjét, testsúlyát a jobb lábára helyezte, és megsimította arcát. Aznap reggel borbélynál járt, így bőre olyan sima volt, amilyet otthon soha nem tudott elérni, noha rendszeresen cserélte borotvájában a zseletpengét. A timsó kicsit kicsípte a bőrét, de nem bánta, mert egész reggel frissnek érezte magát és harcra készülnek, ami kapóra jött, mert a kis ügyvédnőből áradt a harciasság. A közönség közt valaki dúdolni kezdett: „Bözsi, ne sírjon / Bözsikém drága”, mire az egyik könnyen izguló kibic röhögni kezdett, ám Tamás bíró sztentori hangja hamar véget vetett a viháncolásnak.

– Szakvizsgája is van?

– Van, kérem. Megmutassam? – felelt az ügyvédnő.

– És hol volt gyakorlaton?

– Az édesapámnál.

– Hol? – tartotta tölcséreként jobb kezét a füléhez Tamás bíró, mert az ügyvédnő elég halkán válaszolt.

– Az édesapámnál.

– Na ne mondja – húzta fel a szemöldökét a bíró.

A nő szeme villámot szórt.

– De mondom.

– És ki a maga édesapja?

– Ulain Ferenc.

A tárgyalóterem úri (és kevésbé úri) közönségében egyszerre szakadt benn a levegő. Ulain Ferenc nagynevű és kiváló ügyvéd volt – aki nem melleleg

Gömbös Gyula hadügyminiszterrel közösen alapította meg a fajvédő pártot, amelyet Gömbös azóta feloszlatozott, ám Ulain politikai nézetei nem sokat változtak. Az ügyvéd egy évtizede már országgyűlési képviselő volt, és az elmúlt hetekben több alkalommal is összetűzésbe került a meglehetősen visszafogott Károlyi Gyula miniszterelnökkel. Gordon hirtelenjében nem tudta eldönteni, hogy min lepődött meg jobban a népes nézősereg: azon, hogy Ulain Ferencnek van egy lánya, vagy azon, hogy a németbarát politikai fellépéséről elhíresült ügyvéd nem kevésbé harcias lánya a jelek szerint bajszot igyekszik akasztani az angolbarát bíróval.

– Miért nem az ő nevét viseli? – követelte Tamás bíró. – Szegelyli?

– A férjem nevét vettem fel – szegte fel állát az ügyvédnő.

– Mit keres tehát itt? – förmedt rá a bíró. – Maga képviseli a magánvádat?

– Igen, nagyságos bíró úr, én képviselem a két magánvádlót – intett a két börtönőr között ülő alak felé: a nő lesütött szemmel bámulta eres kezét, a férfi tekintete pedig riadtan cikázott ide-oda a tömegben.

– A vádlott mellett ez az úr tanúskodik, itt – mutatott a bíró Gordon irányába –, aki éppen az irányban érdeklődött, hogy pontosan milyen ügyben is kellett ma megjelennie.

– Kérem – csapta le a táskáját dr. Drégelyvári-Süle Böbe. – Kérem – ismételte bosszúsan, azzal beletúrta világosbarna krokodilbőr táskájába, elővett egy köteg iratot, majd egy keret nélküli szemüveget is az orrára illesztett, és Gordon azonnal más szemmel mérte végig a helyre kis ügyvédnőt.

– Kérem, tekintetes járásbíró – intett Tamás bíró felé –, Fejér József és Nagy Magda sértettek a büntetőtörvénykönyv 130. szakaszába ütköző becsületsértés bűncselekménye miatt nyújtottak be keresetet. A tényállás pedig abban merül ki, hogy a sértettek szerint a vádlott *Úri és női vádlottak* című könyvében megjelent *Magda, a bestiális Népszínház utcai mindenes* című írásában több alkalommal és folytatólagosan megsértette az általam képviselt sértetteket becsületükben. Nádas Sándor vádlott olyan színben tüntette fel a sértetteket, amely reájuk nézve előnytelen és... – Előnytelen? – visszahangozta a bíró, és Gordon megnyugodva látta, hogy a postairónt gondosan letette a kezéből, mielőtt öklével a pulpitusra vágott volna. – *Előnytelen?*

Nádas Sándor felhúzta a szemöldökét az első padban, és a fejét rázta. Haját a borbély alaposan bekente brillantinnal, megcsillant rajta a napfény, és Gordon egy pillanatra nem tudta eldönteni, hogy a szerkesztő tényleg olyan közönyös-e, mint amilyennek látszott. A tárgyalás elején a bíró megkérdezte Nádas, hogy mit kíván előadni a váddal kapcsolatban, mire a szerkesztő higgadtan csak annyit felelt: – Bíró úr, én már semmit sem tudok mondani.

Erre nincsenek szavak, kérem. Erre még én sem találok szavakat. – Aztán leült, és azóta csendes visszafogottsággal és kedélyes közönnyel figyelte az eseményeket.

8 – Nos, kérem, nagyságos bíró úr... – fogott bele a magyarázkodásba az ügyvédnő.

– *Előnytelen?* – fújtatott felháborodva a bíró, és Gordon most már biztos volt abban, hogy felháborodása és dühe nem tettetett. – A maga egyik ügyfele, az ott – mutatott az ideges tekintetű, beesett arcú férfitra – felbujtotta a maga másik ügyfelét – intett az aszott, inas nő felé –, hogy gyilkosságot kövessen el.

– Nos, ennek, kérem...

– És ezt az esetet Nádas szerkesztő úr megírta – folytatta a bíró.

– Kétszer is, kérem. Egyszer, amikor az eset történt, a *Pesti Futár* című lapjában, majd nem sokkal ezelőtt a könyvében is.

– A cikk megjelentekor kellett volna az ügyfeleinek perelnie – döngte a bíró.

– Három hónapjuk volt rá. Erre most jönnek nekem, öt év elteltével?

– A beadványomban...

– Tudom, a beadványában – legyintett a bíró. – Gyerünk, ne rabolja a bíróság idejét.

– Nem állt szándékomban.

– Akkor mi állt szándékában, amikor ezt a pert megindította? Mondja csak el, szépen.

Az apró termetű kis ügyvédnő dacosan meredt a bíróra, aztán fogta a papírjait, előszedett egy tollat a táskájából, lecsavarta a kupakját, leült az ügyfelei mellé, és igyekezett nagyon határozottnak látszani. Előadása meggyőző volt – legalábbis az elítélt gyilkosok felé, akik szinte rá sem mertek pillantani, annyira meg voltak illetődve. Gordon Nádasra nézett, aki kedélyes nyugalommal rakta keresztbe lábát, és érdeklődve figyelte, mi történik. A háttérben a bukik elcsendesedtek, mert hirtelenjében azt sem tudták, mire kössenek fogadásokat, mások viszont lelkesen jegyzetelni kezdtek, különösen Gordon kollegái. Sercegtek a tollak és kapartak a ceruzák, az ügyvédnő pedig egy lopott pillantással nyugtázta, hogy a zszurnaliszták végzik a dolgukat. Gordonnak ekkor esett le, hogy mi ez az egész cirkusz. Dr. Drégelyvári-Süle Böbe egész egyszerűen ezzel a felhajtással akart hírnevet szerezni magának, ami – ezt Gordonnak el kellett ismernie – olcsóbb volt bármiféle hirdetélynél, olcsóbb egy pazar partinál, és nagyobb visszhangot kavart, mint ha sikkasztókat vagy nagybani valutaüzérekét védett volna, mert azokból úgylis sok volt.

– Az állt szándékomban, hogy megvédjem a sértettek becsületét, amelyen egy elvetemült, mindenre kész, gátlástalan újságíró ejtett foltot! – vágta rá az ügyvédnő.

A bíró a fejét csóválta, és Gordon látta rajta, hogy legszívesebben berekesztené és elnapolná a tárgyalást, de az ügyvéd nő eltökélt volt, az apja pedig befolyásos.

– Elnézést, bíró úr – szólalt meg Gordon. – Miért is vagyok tanúnak beidézve? Miről is kell *nekem* tanúskodnom?

9

Tamás bíró felhúzta a szemöldökét, Nádasra nézett, aki válaszul a vállát húzta fel, és így felelt:

– Gordon úr ismeri az ügyet, ahogy a többi tanú is, akiket az ügyvédem megidézett – közölte a *Pesti Futár* szerkesztője –, és Gordon úr, a többiekhez hasonlóan szakmai megalapozottsággal tud objektív véleményt mondani a...

– Ezeket mind meg akarja idéztetni? – emelt fel a bíró egy kétoldalas listát. – Ezek itt mind a maga kollegái, akiknek maga mellett kellene tanúskodniuk. Ezeket mind meg akarja idézni? *Mindent?*

– Kérem – felelte morcosan Nádas –, nem hiszem, hogy abban a helyzetben lennék, hogy nekem kellene megvédenem magam ilyen nevetéses vádak ellen. Arra kérem a tekintetes járásbíróságot, hogy a tanúk beidézésével és meghallgatásával állapítsa meg, hogy amit írtam, az mind a zsurnalizmus szabályain belül van, és szóban forgó írásomban csak az igazat írtam meg, semmi mást. A Magyar Királyi Törvényszéken Töreky bíró úr is több sajtópörben számos alkalommal kiállt az újságírók mellett, én most ugyanerre kérem a tekintetes járásbíróságot. Nem csak elveimben, hanem emberi tartásomban is mélyen megsértve érzem magam a vádak által – kezdte belelovalni magát Nádas, szeme tüzesen csillogott, és Gordon már várta, mikor kezd el a szerkesztő bal kezének mutatóujjával a levegőbe böködni, ami nála az izgalom és a felháborodás jele volt –, és úgy érzem, hogy a nagyságos bíró úrnak a jog és a jó ízlés védelmében is meg kell hallgatnia mindeme tanúkat, akik az én ártatlanságom mellett fognak tanúskodni, és...

– A védője hol van, Nádas úr? – szakította félbe a bíró.

A szerkesztő megköszöri a torkát, és hüvelykujját zakója zsebébe dugta.

– Dr. Ábrahám nem volt kellőképpen diszponálva ma reggel, ám biztosított afelől, hogy hamar ide fog érni.

Nem Gordon volt az egyetlen a tárgyalóteremben, aki tudta, hogy dr. Ábrahám Lajos indiszpozíciójának oka rendszerint a Kék Egérben volt keresendő, ugyanis a derék ügyvéd vagy a Tiszti Kaszinóban kártyázott, vagy az ominózus terézvárosi bárban csapta a szelet a Berlinből érkezett táncos- és énekesnőknek, valamint a kettő között a cigarettaárus lánynak, a Horpadt Manyinak, aki nem befelé, hanem kifelé volt horpadt, és hatalmas keblei Ábrahám házassága előtt (és mellett) több frigynek jelentettek halálos döfést. Nádas tehát magára volt utalva, meg a kollegái segítségére, bár Gordon úgy gondolta, az ügynek eleve nem lett volna szabad bíró elé jutnia, de mégis

eljutott, és ezen már nem lehetett változtatni. Gordon bizonyos mértékig meg is könnyebbült, hogy Ábrahám nem jelent meg a bíróságon, mert volt egy ügy (egy Kucsera Dezső nevű magántisztviselő máig tisztázatlan körülmények között a pengő bevezetésekor elikkasztotta egy Cseke László nevű iparossegéd Főnix típusú vaskályháját, mire Cseke feljelentette Kucserát, akinek Ábrahám Lajos volt a védője, ám az ügyvéd a tárgyaláson véletlenül a vádat képviselte, és nem a védelmet, amiből akkora botrány kerekedett, hogy még akkor is beszéltek róla, amikor Gordon alig egy éve, 1930-ban Budapestre érkezett), ami nem keltette az ügyvéd jó hírét, de Nadas ügy érezte, valamivel meg kell hálálnia a jurátor által a *Pesti Futárnak* szervezett többtucatnyi előfizetőt.

Gordon Philadelphiában több alkalommal vett már részt tanúként különböző tárgyalásokon, és ugyan tudta, hogy az amerikai és a magyar jogrendszer semmiben sem hasonlítanak egymásra, úgy döntött, hogy azt teszi, amit a Philadelphia Kerületi Bíróság előtt: alapos lesz és az igazat mondja. Csak az igazat.

Tamás bíró úgy rakodott maga előtt a pulpituson, mint a kisfiú, aki a végső csatára készül az ólomkatonáival, és arcán is egy hadvezér aggodalma tükröződött.

– Adja elő, mit tud az esetről – intett lemondóan Gordon felé.

– Nagyságos bíró úr! – pattant fel az ügyvédnő. – Ez teljességgel szokatlan és megengedhetetlen! Először nekem kell a vádat előadnom!

– Itt volt tízkor? – mordult rá a bíró.

– Kérem, én...

– *Itt volt tíz órakor?*

– Nem, kérem.

– Akkor most így folytatjuk. A védelem tanúival. Mert... – hallgatott el, és beletúrt a hajába.

– Mert, kérem?

– Mert a vádról mindent tudunk, amit tudni lehet – dörögte a bíró. – Kivárja a sorát.

– Na de kérem! – csattant fel az ügyvédnő.

Tamás bíró ránézett a gépíróra, aki a jegyzőkönyvet vezette, és vészjósló hangon így szólt: – Margit, jegyezze. A járásbíróság ismertette a vádat a vádlottal: Nagy nevű sértett 1926-ban Fejér nevű sértett felbujtására gyilkosságot követett el, amely ügyet vádlott először a lapjában, majd egy könyvben megírt, és ez utóbbi megjelenése után sértettek, feltehetően ügyvédi sugalmazásra, úgy vélték, vádlott becsületükben sértette meg őket. – Dr. Drégelyvári-Süle Böbére emelte a tekintetét. – Akar még hozzátenni valamit? – Az ügyvédnő a fejét rázta. – A bizonyítási eljárás keretén belül először Gordon Zsigmond tanú hallgattatik meg. Mit tud az esetről? – kérdezte a bíró.

Gordon megköszöri a torkát, benyúl a belső zsebébe, és elővette a *Pesti Futár* kérdéses számát. Fellapozta, és elkezdett olvasni:

– „Az újságok röviden végeztek azzal a rettenetes cseléddel, aki a Népszínház utcában baltával verte agyon a nagyságját. Én ezt az ügyet érdeke-
sebbnek tartom. Véres cafatait ennek a gyilkosságnak nem szabad
csak úgy egyszerűen lemosni és eldobni, itt egy tanulságos nagy eset
történt, melynek részleteit nagyítóüveggel kell megvizsgálni. Azonkívül,
hogy meggyilkoltak egy szegény, ártatlan asszonyt, itt egyéb borzalmak is
vannak. A cseléd, aki gyilkolt, öt évig szolgált a házban. Ez az első, ami bor-
zasztó, a második az, hogy nem egy magános tejcarnokosnőt öltek
meg, nem egy öreg ékszerésznét, nem valami Mágnás Elzát, aki éksze-
rezve tündökölt s kihívta maga ellen a szegények baltás dühét.”

– Mi ez, kérem? – pattant fel az ügyvédő levegő után kapkodva. Szemüvegét levette nagy felháborodásában, arca kipirult volt, és kap-
kodta a levegőt.

– Ebbe az utcába maga kanyarodott be – felelte a bíró elégedetten. –
Most már el kell mennie a végéig.

– Kérem, bíró úr, úgy hiszem, ahhoz, hogy a történeteket ismertessem,
mindenkinek tisztában kell lenni a per tárgyával, Nádas kollega szóban
forgó írásával – emelte fel az újságot Gordon. – Számomra is könnyebb
úgy elmondani a történeteket, ha pontosan és akkurátusan idézek. –
Végigpörgette a lapokat, így jól látszott, hogy mindössze pár oldalról
van szó. Tamás bíró bólintott, aztán összefűzte kezét a hasán, és hát-
radólt nyikorgó székében. Nádas úgy nézett maga elé, mint aki azon
tűnődik, hol is fog ebédelni, és valószínűleg tényleg azon tűnődött.

– „Az áldozat rendes, pesti nagysága, egy öregedő, jóságos néni, akinek
férje van, leányai vannak, aki a Népszínház utcában egy első emeleti
nagy lakásban élt, nem egyedül, hanem a férjével s az unokaöccsével.

Itt élt B.-né rendszeren és polgáriasan, nem elhagyatva, nem különcmódra,
ahogy az ilyen meggyilkoltak rendszeren élni szoktak. B.-né polgári nő volt, egy
már nem fiatal asszony, de még fess és derék nő. Sokkal magasabb, mint a cse-
léd, sokkal energikusabb nála. Mégis a cseléd vagdalta szét. Szétvagdalta a
nagyságját délelőtt féltizenegykor, a Népszínház utcában, az első emeleten
száz és száz lakó közt, szobák és konyhák közt, szomszédok mellett, akik főztek,
takarítottak. A gyilkosság után elmentem a színhelyre, hogy jól lássak mindent,
hogy beszéljek a családdal s hogy részletes, alapos munkámmal segítsen kita-
nítani a közönséget, esetleg elfogni a gyilkos tette társait.”

Gordon megállt, és a bíróra nézett. Senki másra, csak a bíróra.

– Nádas szerkesztő szándékai tiszták voltak. Az igazságot akarta megírni ol-
vasói okulására és a rendőrség munkáját segítve. Nem először, pályafutása
alatt, jegyzem meg.

A bíró intett, hogy folytassa.

– „Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy B.-ék rettenetes helyen laknak. A Népszínház utcai ház óriási emeletének leghátsó részében, egy alkóvszerű sötét gangnyúlvány fedett zugában van a lakás bejárata. Nappal is vaksötét ez a bejárat, az emberen a hideg fut végig, mikor a gangalkóvhoz ér, hogy becsöngessen. Csak a bejárat rémes, a lakás szép, nagy. Mintha kárpótolni akarná lakóit az öreg, rokkant ház a rossz bejáratért. A konyha utcai, világos és tágas s az egész lakás igen szép.

12 Nem is lehet megérteni, hogy jó módú, sőt gazdag emberek hogyan lakhatnak egy nagy bércaszárnyának a legfélelmetesebb zugában. B.-né fogadott lányaival beszéltem, a szimpatikus, kétségbeesett hölgyek azt mondják, hogy ők bizony félték eljönni B.-ékhoz látogatóba. Annyira ijesztő a lakás bejárata.

B.-ék is csak azért nem mentek a lakásból, mert 'nehéz másikat kapni'. S még valamitől félték B.-ék nőrokonai. A cselédétől, a Magdától. Most így mondják. Ez a lány, dacára annak, hogy öt évet szolgált e házban, egyáltalán nem bírta gazdáit bizalmát. Negyvenkét éves lány a Magda, sunyi, lefelé néző, túlságosan alázas. Három hónap előtt elveszett a kaszniból egymillió korona. B.-ék Magdát gyanúsították, de semmi bizonyítékuk nem volt, nem is mertek szólni a lánynak. Magda ugyanekkor kérte a nagyságát, hogy engedje elutazni a rokonaihoz, Németibe.

B.-né, aki félt a lánytól, félt megsérteni, mert dolgos, szorgalmas és ügyes cseléd volt s mert most nem lehet a cselédekkel összeveszni, mert elmennek s nem lehet másikat kapni a szerzőtől, elengedte őtet szabadságra, Németibe, dacára, hogy tudta, hogy a lopott milliót most viszi eldugni, vagy odadni valakinek.”

A Magda nevű egykori cseléd panaszosan feljajdult, mire az ügyvédő Fedák Sárihoz illő gesztussal simogatta meg a vállát, és csitította olyan halkán sutogva, hogy mindenki hallotta. Gordon folytatta tovább az olvasást.

– „Három napig volt otthon Magda, akkor visszajött s vígan és fáradhatatlanul kezdett dolgozni. Mint egy ló, reggeltől késő estig. Este, mielőtt lefeküdt, mindig bejött Magda köszönni, a nagyságos asszonynak is kezüket csókolta s a nagyságos úrnak is. Egy nagyon, de nagyon illemtudó leány volt.

Csak analfabéta volt. Nem tudott se írni, se olvasni, ha levelet kapott Fejér Józseftől, aki tíz évvel fiatalabb volt nála s udvarolt Magdának, az öreg cseléd nem bírta elolvasni a leveleket, hanem mindig másokkal olvastatta el.”

Gordon megállt, és megköszöri a torkát.

– Bíró úr, eleddig kétlem, hogy bármiféle kivetnivalót lehetett volna találni Nádas kollega írásában.

– Ezt most kérdi? – nézett rá Tamás bíró.

– Igen – felelte Gordon.

– A kérdéseit megtarthatja magának – vetette oda bosszúsan a bíró. – Itt én kérdezek, maguk meg válaszolnak! Folytassa.

Gordon bólintott, és folytatta.

– „A milliós eltűnés után, mikor Magda hazajött Németiből a háromnapos szabadságáról, kapott egy levelet Józsitól Pécsről. Azt írta a fiatalember Magdának, hogy ‘kedves fiam, miért nem küldöd az ígért milliót, nekem ruhát kellene venni’. Mikor B.-né felolvasta ezt a levelet, a cseléd elsápadt, beismert mindent és a nagysága megbocsátott neki. Itt van az a pont, hogy az ember megérti ezt a rémes gyilkosságot. Nem szabad egy tolvaj cselédet a házban tartani. Nem szabad egy ilyen merész Magdát, aki kilop a nagysága szekrényéből egymilliót s azt elviszi falura, innen három nap múlva hazajön, kiderül róla a lopás, nem szabad egy ilyen tolvaj, hazug cselédet a házban tartani.”

– Ne tovább! – pattant fel dr. Drégelyvári-Süle Böbe szikrázó tekintettel. – Tekintetes járásbíróság, azonnal követelem, hogy beadványomnak helyet szíveskedjen adni, mivel Nadas szerkesztő megvalósította a becsületsértés tényállását! Mindenki hallotta.

Gordon a legszívesebben intett volna a nőnek, hogy egy vegye elő püderes szelencéjét, mert igencsak piros az orcája, de nem tette.

Tamás bíró előredőlt.

– Lopott a maga ügyfele?

– Senki sem bizonyította be! – felelt az ügyvédnő. – Senki sem, ezért gázolt a becsületébe Nadas szerkesztő. Nem lehet csak úgy tolvajnak nevezni valakit!

– Folytassa – jelezte a bíró Gordonnak.

– „Csak azért, mert a cseléd dolgozik és főz és elvégzi a mosást s a nehéz munkákat, nem szabad egy fődél alatt lakni egy ilyen kis közös lakásban egy veszedelmes tolvajnövel, akinek tíz évvel fiatalabb zsaroló szeretője van.

Beszéltem a meggyilkolt szegény asszony férjével. Szegény B. úr öreg, törődött, szomorú ember. ‘Kisebb tételeket is lopott a Magda – mondta B. – százezer koronákat, ötvenezer koronákat, a feleségem nem akart túladni rajta. A feleségem – tette hozzá keserűen B. bácsi – úgy látszik, így akart meghalni! Nem mertünk erélyesen fellépni ellene a cselédmizériák miatt. Tudtuk, hogy más tolvaj nem lehet a háznál, mint ő, mégis áltattuk magunkat, hátha mégse ő a tettes. Pedig tudtuk jól, hogy csak ő lehet. Majdnem összerogyott ez a lány, mikor a feleségem felolvasta neki a Józsi levelét, hogy küldje el a lopott milliót. Nem is hazudott tovább. A feleségem mégse vett más cselédet. Félt szegény az ismeretlen, új cselédétől. Ettől nem félt, mert ez alázatos volt. Ha lopott, akkor is alázatos volt. Négy és fél évig legyen egy ilyen bestia egy helyen! Én kérem a Ridlnél voltam alkalmazva. Akárhányszor előfordult, hogy

a leszámoláskor hibázott a pénzemből ott az irodában. Ilyenkor mindig hazajöttem pörölni a feleségemmel, hogy már megint pénzt vett ki a nadrágzebből. Szegény hallgatott, tudta, hogy a pénzt a Magda vette ki. De nem mert neki szólni.'

14 B.-né fogadott lányai elmondták, hogy Magda minden vasárnap elment kimenőzni. Rendesen otthon volt kapuzárás után. Mikor kint a ligetben táncolni lehetett, éjjel egyig is kintmaradt. Végigtáncolta a Hungária-kertet s a Zöld vadászt. Egybehangzóan minden családtag azt mondta róla, hogy előzékeny volt mindenben. Nem szerzőtől vették fel, hanem ajánlotta valami asszony, akinél előzőleg sokáig szolgált. Külsejére nézve öreg, kiélt, közönséges arcú, rossznézésű lány volt." – Gordon megállt egy pillanatra, hátha az ügyvédnő nekiáll tiltakozni, de látványosan papírokba temetkezett. – „Több mint negyven éves. Nem volt szegény, Németiben földje és háza van. Ő főzött, takarított, szerény volt s igénytelen, egy igazi, jó cseléd. Simulékony volt, csak egy gyanús eset látszott rajta, a nagy idegesség. Mindjárt megsértődött s később bocsánatot kért, hogy ő nagyon szeszélyes, viszont tudta, hogy a nagysága milyen nagyon jó asszony.

Mint minden cselédnek, Magdának is volt egy állandó szobaasszonya. Öt éve volt B.-éknél, de azért a szobaasszonyával fenntartotta a jó viszonyt. Józsi, a szeretője és vőlegénye, akit keresnek, mint bűntársat, szintén ott lakott, ha Pestre jött, a szobaasszonynál, a Klauzál utcában. Most már hónapok óta nem volt Pesten a Józsi. Csak leveleztek."

– Itt egy pillanatra torpanjunk meg – emelte fel húsos kezét a bíró. – Hogyan kapták el Fejér Józsefet? – kérdezte. Gordon bizonytalanul körbenézett, hogy kinek kellene erre válaszolnia, ám Tamás bíró megelőzte, és az ügyvédnőre dörrent.

– Tehát?

– Kérem, bíró úr, elfogták.

– Mi alapján? – lapozgatott a bíró egy vastag aktában.

Az ügyvédnő hallgatott.

– Hogy mondta? – emelte színpadiasan a bíró jobb kezét a füléhez.

– Lakossági bejelentés alapján – felelte az ügyvédnő.

– Kinek a cikke alapján?

– Nádas szerkesztő cikke alapján, de ennek semmi jelentősége sincs...

– Csitt! – dörrent rá a bíró. – Csitt. Folytassa – intett Gordonnak, aki lassan kezdte kiismerni a tárgyalás koreográfiáját.

– „December 22-i kelettel úgynevezett művészlap érkezett Pécsről Józsitól. Salomé t ábrázolta a levelezőlap, ahogy a próféta levágott fejét nézi. A levelezőlapon ez állott: 'Drága Magdám! A megbeszélt dolgot végezd el. Csókol Józsid.'” – A padosorokban ülők között többekből önkéntelen kiáltás szakadt ki, a nők sápadoztak, még az egyik Wesselényi utcai vigéc is a *Pesti Hírlappal*

legezte magát. – Ez a levelezőlap a rendőrségen van, a detektívek azt hiszik, hogy a megbeszélte dolog, amit Józsi sürget, a levágott fej szerint: gyilkosság. B.-ék a szekrényükben nyolc takarékkönyvet és huszonnégymillió koronát őriztek. Az analfabéta Magda, aki állandóan ellopta a nagysága kulcsait, mindig kutatott a szekrényben. B.-ék valósággal dugdosták 15 Magda előtt a könyveket és a pénzt mindenféle belső lécek és hevederek mögé. Valahányszor B.-né hazajött, vagy a nevelt lányai vendégségbe jöttek és csöngettek, mindig negyed óráig kellett várni az előszoba sötét bejáratánál, a cseléd nem nyitott ajtót, csak a harmadik, negyedik csöngetésre. B.-ék most azt hiszik, hogy ilyenkor mindig a szekrényben kutathatott. De bizonyítani nem lehetett, álkulcsa is volt biztosan. A szekrényt szépen rendbeszedhette, úgy, hogy nem látszott meg, hogy kutattak benne.

Most már egészen biztosan tudni lehetett, mik előzték meg a gyilkosságot. A cseléd kivett a szekrényből egy tízmilliós takarékkönyvet, a könyvvel elment a bank Népszínház utcai fiókjába és találmra kért hárommillió koronát. Fogalma sem volt, mennyi pénz van a könyvben, mert olvasni sem tudott, megkérdezni pedig nem merte senkitől, hogy kérem, mennyi pénz van ebben a könyvben.

A pénzt odaadta a Józsinak, aki gyűrűket, láncokat vett a pénzen s vett két jegygyűrűt. Eljegyezte Magdát. Vasárnap volt az eljegyzés. B.-né boldogan mondta egyik nevelt lányának: – Gratuláljatok, a Magda menyasszony, megszabadulok ettől a vén dögtől szép úton. – Szombaton vette fel a hárommillió koronát a bankból a Magda, vasárnap elment a szobaasszonyhoz, a Józsit kereste. A szobaasszony ezt a látogatást így mondja el: ‘Megmondtam neki, hogy a férfi reggel 6 óra 20-kor elutazott Pécsre s neki nem üzent semmit, nem hagyott semmit. A lány leült az ágy szélére, sápadt volt s azt mondta, na, akkor nekem végem van. Megkérdeztem, miért van vége. Erre nem felelt, csak bámult s azt mondta, hogy kimegy Kispestre, ott van egy Sándor nevű barátja a Józsinak. Hátha ott van. Ezzel elsietett, én meg utána kiabáltam: hallja, Magda, mit hagyja magát ettől a fiatal legénytől zsarolni?’

Vasárnap este korán ért haza Magda, hétfőn rendesen dolgozott, kedden délelőtt aztán B.-né korán elment, valami dolga volt. Magda, mikor az asszony elment hazulról, gyorsan bezárta a lakást, otthagytott mindent, mint egy bolond, úgy rohant a bankba. Lehetett fél tíz, délelőtt. Nagyon izgatott volt s a takarékkönyvre, amelyben eredetileg tízmillió korona volt, de amelyből szombaton már hármát kivett, erre a könyvre húszmillió koronát kért a banktól.

A bankban egy fiatal gyakornok kezébe került a könyv, aki véletlenül ismeri B.-éket. Látta, hogy a dolog nincs rendben, de ahelyett, hogy rendőrt hívott volna, csak visszatartotta a könyvet s a lányt eleresztette. (Ha rendőrt hív,

rögtön kiderült volna a lopás, a lányt letartóztatják s nem gyilkolhatta volna meg az asszonyát.) Mikor a lánytól elvették a könyvet, szegény buta, öreg cseléd elrohant először is a szobaasszonyhoz. Azt mondta az asszonynak:

16 'nézze, adjon tanácsot, találtam egy takarékkönyvet, elmentem vele a bankba, ahol visszatartották a könyvet, most mit csináljak?' A szobaasszony azt mondta, hogy ő azt felelte a lánynak, hogy neki gyanús a dolog, a takarékkönyv biztosan a nagyságáé. Magda erre elszaladt. Izgatottságában rohant haza.

Rémes lelkiállapotban volt. A szeretője elszökött, elvitte a hárommillió koronát s őt itthagya az üres jegygyűrűvel. A bankban ott van a lopott takarékkönyv, csak percek kérdése, hogy minden kiderül. Otthon, a lakásban nincs se takarítva, se főzve, se ágyazva. Rohant haza. B.-né már otthon volt. Szemrehányásokkal fogadta a cselédet, hogy hol volt. A lakás úgy néz ki, mint egy dísznőöl, ágyazva sincs és még el se kezdte a főzést. Magdának, a bolondos, ideges, öreg és egészen hülye és műveletlen cselédnek..."

– Bíró úr! – visította az ügyvédnő, arca lángolt a dühtől. – Bíró úr, ha szabad lenne felhívnom a tekintetes járásbírótság figyelmét arra, hogy az ügyfeletem itt ténylegesen lehülyézték! Nádas szerkesztő azt írta, hogy ügyfelem hülye, és ez kimeríti a becsületsértés fogalmát, valamint törvényi tényállását is, és követelem...

– *Követel? Követel?!* – döngte a bíró. – Maga nem követel semmit, hanem leül a padra. *Most!*

–Magdának, a bolondos, ideges, öreg és egészen hülye és műveletlen cselédnek az járt az eszében, hogy a vőlegénye itthagya, a könyvet elvették tőle, jönnek majd a bankból s letartóztatják. Ma egy hete még azt ígérte a Józsi, hogy elveszi feleségül és Kőbányán kocsmát nyitnak. Ehhez pénz kellett volna s nincs pénze, innen kidobják s jön a bank és jön a rendőrség s a nagysága is kínozza itt, hogy főzzön és ágyazzon. A hálószobában álltak, Magda érezte, hogy pár perc alatt eldől az egész élete. Ha most agyonveri a nagyságát, még esetleg kirabolhat valamit a szekrényből. Valami ékszer, vagy pénzt.

Ott állt a nagysága háttal, ágyazott és szidta Magdát. A cseléd kiment a konyhába és behozta a fejszét és először is hármat vágott hátulról B.-né fejébe. Szegény asszony a tűzpiszkálóval védekezett, de a komisz bestia erősebb volt, úgy vágta az asszonyát, mint a fát. Mikor már ledöntötte a földre, még ott is verte, a szemét és az agyvelejét.

Közben körülöttük a többi lakásban takarítottak s a konyhákban mártást kaptak.

Mire a bank emberei jöttek, hogy visszaadják a takarékkönyvet, B.-né már nem élt. Az egész lakás úszott a vérben. A bestia, mikor bevitték a rendőrségre, ezt mondta: 'Dulakodott velem, de én erősebb voltam.'"

Gordon leengedte a *Pesti Futár* számát. A teremben csend volt, egyedül Magda, a bestiális mindenés hüppögését lehetett hallani, de arra már sem a börtönőrök, sem az ügyvédje, sem egykori vőlegénye nem vette a fáradságot, hogy egy zsebkendőt adjon neki. Nádas Sándor mögött egyszer csak megjelent egy ismerős figura kerek szemüvegben, szájában cigarettaszípkával, 17 snájdigan és fessen, ám mégis úgy nézett ki, mint aki most kelt ki az ágyból ruhástul. Mivel Tarján Vilmos a New York kávéházat és a Margitszigeti Nagyszálló éttermét igazgatta, ezért Gordon tudta, hogy Vili feltehetően le sem feküdt az éjjel, hanem fellépett valamelyik esti kabaréjelenetben az egyik körúti kávéházban, gaszulált a fontos és kevésbé fontos vendégeknek, aztán bértaxit hívott, kivítette magát a Szigetre, ahol az étteremben először személyesen ellenőrizte az alapanyagok színvonalát, aztán a pincérek egyenruháját, végül kísértált a pavilonba, ahol éppen valamelyik világszám jazzegyüttes (feltehetően a fekete Eddie South és zenekara, mert Eddie oda meg vissza volt a vörös hajú pesti nőkért) adta a talpalávalót, az úri közönség visszafogottan mulatott. Többen Molnár Ferencet vélték látni, néhányan Szép Ernőt keresték, de aztán „beérték” a Vilivel, aki egymás után három asztaltársaságnál vacsorázott, és nemcsak egész Pestet ismerte, hanem a legjobb vicceket és pletykákat is, aztán arra lett figyelmes a vendégekkel egyetemben, hogy kihajnalodott, az étterem előtt megjelent Poldi bácsi, a hordár, aki ki tudja, miért, minden reggel hatkor odaállt a bejárat elé, és kilencig nem mozdult, de senkinek nem volt szíve elzavarni az öreget, mert ugyan bőrdönt nem cipelt már hat-hét éve, viszont legalább három uralkodót látott közvetlen közelről (akik közül az egyik Ferenc József volt, a másik IV. Károly, a harmadikat meg rendre elfelejtette a vén tróger), és egy ötfilléresért szívesen mesélt igény szerint egyikükről, ötven fillérért már mind a háromról, és ráadásként zaftos történeteket is beleszólt a meséjébe.

Tarján magyarázott valamit Nádasnak, diszkréten odahajolva, hogy senkinek se tűnjön fel: sutyorognak, mint az elemiben latinórán a lurkók. A *Pesti Futár* szerkesztője bólogatott, a kravátlíját igazgatta, végül Tarján ütögette meg a vállát, hogy figyeljen a bíróra, aki egyelőre dr. Drégelyvári-Süle Bőbét fixírozta, olyan dühös tekintettel, hogy senki sem mert pisszenni, és Nádas is úgy látta jónak, hogy átmenetileg felfüggeszti a diskurzust Tarjánnal, *Az Est* egykoron világhíres tudósítójával, aki a tárgyalóterembe már csak érdeklődni jött, nem cikket írni.

A apró termetű kis ügyvédnő előrelépett, és meg akart szólalni, amikor Tamás bíró benne szakasztotta a szót.

– Meg ne szólaljon! Ebben a teremben én kérdezek, és maga is meg fogja ezt tanulni, mint mindenki más! – bömbölte, aztán a sértettek felé fordult, majd fejével intett az egyik börtönőrnek, hogy állítsa fel Magdát. A nő feltápász-

kodott, és vele együtt a férfi is. Magda szürke rabruhát viselt, fején kendőt, haja rövidre volt vágva, körme koszos volt, keze eres, cipője orra koszlott, ám az arcát az istennek sem akarta megmutatni: úgy bámulta a padlót, mintha valaki belegravírozta volna Attila koporsójának igazi helyét.

18 A férfi, Fejér József szintén a padlót fixírozta, bár néha lopva a bíróra tekintett. Szeme sunyi volt és barna, arca beesett, ami erőteljes foghíjra utalt, ő azonban öltönyt viselt, vagy legalábbis nadrágot meg zakót, alatta fehér inggel, jobb kezének ujjait a reuma, vagy más betegség ránthatta örökös görcsbe.

– A maguk ötlete volt ez a per? – dörrent a bíró olyan hangosan, hogy az egyik ferencvárosi vigéc leejtette az öngyújtóját.

A sértettek csak álltak lehorgasztott fejjel.

– Azt nem értem, hogy maga mit keres itt, Fejér – folytatta a bíró. – Magát le sem hülyézték.

A férfi vállat vont, amitől megcsörrent a bilincs lánc.

– Ha nem emelik fel a fejüket, mindkettejüket magánzárkába csukatom! *Most!* A két sértett, a bestiális Magda, meg a felbujtó vőlegény felemelték fejüket, és bátortalanul a bíróra néztek.

– Hány évet kaptak?

– Életfogytigot, kéremalásson – suttogta Magda.

– Húsz évet – krákgotta Fejér.

– És az a legnagyobb bajuk, hogy Nádas Sándor vádlott azt írta magáról, hogy hülye? Ez a legnagyobb bajuk? – dörögte Tamás bíró, Gordon pedig némi aggodalommal látta, hogy az idős férfi megint szorongat valamit a kezében, de szerencsére nem a postairón volt az, hanem egy Faber Castell ceruza, meg lehetőszen viseltes, a bíró láthatóan inkább az asztalt verte, vagy a fülét vakarta vele, mert olyan hosszú volt, mint újkorában. A kiváló német minőség azonban ugyanolyan könnyedén roppant el a húsos kéz vastag ujjai között, mintha papírvékony üvegíron lett volna.

– Nem, kérem – felelte halkán Magda.

– Maga meg... – ingatta a fejét a bíró az ügyvédnőre nézve. – Üzenem az apjának, hogy... – Legyintett. – Nem üzenek neki semmit. Lépjén csak közelebb, *Böbe* kisasszony.

Az ügyvédnő a vesztét érezhette, mert ezt a sértést már fel sem vette. Becsületére legyen mondva, határozottan állt a pulpitus előtt, állát felszegte, és száját dacosan csücsörítve nézett a bíróra.

– Azt a két hülyét – intett Tamás bíró a sértettek felé – el lehet vezetni. – A börtönőrök elindultak az oldalsó kijárat felé, Magda meg Fejér csoszogva haladtak közöttük. – Maga meg fizet... – lapozott az előtte heverő papírlapokba –, kettő, négy, nyolc, tizenhat, tizenhét, tizenkilencszer tíz, azaz százkilencven pengő perköltséget. Minden egyes tanúért tíz pengőt.

– De nem is én idéztem meg őket, bíró úr!
 – Háromszázyolcvan pengő perköltséget – lövellt rá gyilkos pillantást Tamás bíró.

– De csak egyet méltóztatott meghallgatni – vetette ellen az ügyvédő.

– Ötszázhetven pengő perköltséget – folytatta a bíró –, tanúként harminc pengőt. Akar még ellenkezni? Még egy mondatot azzal kezdeni, hogy „de”?

Dr. Drégelyvári-Süle Böbe a nagy tragikákra jellemző módon összeszorította a száját, és úgy rázta a fejét, mint egykoron Jeanne D’Arc tette a hegytetőn állva.

– És ha még egyszer meglátom a Markó utcának csak a környékén is, toloncházba vitetem.

– De az apám...

– Majd belátja, milyen marhaságot csinált maga, és adjon hálát az égnek, ha ki nem rakatom a kamarából. Ügyfeleket nem ilyen baromsággal szerzünk – fújtatott a bíró, akár egy bika valami bikafuttató verseny végén, amikor szembefordult az őt üldözőkkel. – Nem ilyen álperrel, amiről majd írnak a lapok, de csak azért, mert akkora blőd-ség. – A fejét ingatta, majd egy mozdulattal lesöpörte a földre a kettétörött ceruzát, amit azonnal fel is kapott a teremszolga.

A beidézett és érdeklődő újságírók egyszerre kezdtek el beszélgetni, de nem okozott gondot Tamás bírónak, hogy túlkibálja mindet.

– Ha csak egy sort olvasok a holnapi lapokban a fiatal hölgy mai csúfondáros kudarcáról úgy a jog gyakorlásának, mint a tisztesség elméletének területén, ha csak annyit olvasok a holnapi lapokban, hogy valamelyikük ma a járásbírószágon járt, akkor az illető azonnal pakolhat is bele a kis bőröndjébe, mert jövő héten Töreky bíró előtt találja magát! – Lendületesen felállt, és Zeusz módjára körbeintett: – Kifele! Mind kifele, alo mars! – A teremszolga elé tett egy irattartót, a bíró belelapozott, Gordon pedig odalépett Nádashoz, majd közösen kimentek a teremből, és le-siettek a lépcsőn. Gordonnak nem volt kedve a bíróság épületében maradni, különben is, sietnie kellett vissza a szerkesztőségbe, mert Salusinszky Imre felelős szerkesztő berendelte magához fél egyre.

A bíróság épületébe vezető kőlépcső alján Nádas belenyúlt jobb napokat látott zakója zsebébe, és előhúzott egy doboz német cigarettát. Körbekínálta. Tarján intett, hogy nem kér, Gordon kivett egyet, aztán gyufát sercintett, és tüzet adott Nádasnak.

– Ez... – írt le határozatlan kört a levegőben a *Pesti Futár* szerkesztője – impozáns volt, Zsigmond. Köszönöm.

– Szóra sem érdemes – felelte Gordon, aztán a hirtelen erőre kapott